

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Stane:

Za celo leto K 30—
za pol leta K 15—
za četrt leta K 7.50
za 1 mesec K 2.50

Posamezna številka 1 K.

Uredništvo in upravništvo je v
Ptuju, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), prilličje, levo.

Rokopisi se ne vrnejo.

Štev. 34

Ptuj, 22. avgusta 1920

II. letnik

Se k stanovanjskemu vprašanju v Ptuj.

V zadnji številki „Ptujskega lista“ pojasnjuje dr. A. St. stanovanjske razmere v Ptuj. Članek je pisan brez strasti in osebnosti, na razliko od vseh dosedanjih čisto osebnih strastnih in po mojem mnenju neopravičenih javnih, zasebnih in uradnih napadov na stanovanjsko komisijo, ki nima časa odgovarjati v listih na vsak kokreten slučaj in napad. Omenjeni članek je pisan precej izčrpnost, tako da prav za prav ni mnogo pripomniti k istemu.

Omeniti je le, da so stanovanjske komisije bile javne, da je lahko vsak slišal, če je hotel, s kakšnimi pravnimi in dejanskimi težavami se je stanovanjski komisiji bilo boriti in da je ista skušala po svoji najboljši vesti in v soglasju s tozadevnimi naredbami in dejanskimi razmerami reševati posamezne slučaje.

Razume se, da vsakomur stanovanjska komisija pri najboljši volji ustreči ni mogla in dejstvo je, da so skoro vsi hišni posestniki in njih zastopniki skušali po možnosti ovirati delovanje iste znak posebno danes nevarnega protisocialnega mišljenja in narodne nestrpnosti.

Razen tega so — in to na žalost — najuglednejši listi hrumeli proti stanovanjskim komisijam v prid hišnih posestnikov ter se sklicevali na sodnike. Tako težka socialna vprašanja kakor je danes stanovanjska beda, se pač ne rešuje pri sodnji, ki vendar ne

Prva spoved.

Tako hudih časov še dvanajstletni Burkelčev Peter ni doživel, kakor pri prvi spovedi.

Prav za prav bi bil moral že davno sprazniti žakelj, v katerem je svoje hudobije shranjeval, pa kaj se če, ako so bili gospod sitni in mu niso prej hoteli olajšati težkega bremena. Zmerom so našli kak izgovor: V devetem letu je še premalo krščanskega nauka znal, v desetem se ni dobro spovednih molitvic naučil in v jednajstem letu sta si bila bojda s katekizmom v veliki jezi. In tako je prišlo, da je smel k spovedi še le tedaj, ko je bila mera že do vrha polna.

Njegova pobožna in skrbna mati mu je kupila v nedeljo zjutraj v konzumnem društvu papirja in svinčnik za 1 krajcar.

„Peter“, rekla je, ko je prišla od maše domov. „Peter, sem k mizi se vsedi! Tu imaš papir, mislim, da ga bo dosti, in zdaj lepo preišljuj, kaj si v svojem življenju slabega storil; spomni se na velike in male grehe, da bodeš danes večerko svojo prvo spoved pošteno opravil. Vse si lepo zapiši, da na kaj ne pozabiš.“

Rahlo je šla potem v kuhinjo, kjer je opravljala svoje navadno delo, pa danes vse bolj tiho, da bi ne motila Petra, ki je v hiši kosmato vest krtačil. In Peter je sedel za mizo, ali bolje rečeno, on je visel na stolovnem robu. Božal je beli papir, grizel svinčnik, in kadar se je spomnil na kako posebno

more števila stanovanj višati

In ravno zadnje je edini izhod iz te za prizadete usodopolne zagate. Vlada pozivlja bogataše, naj zidajo, daje jim pri tem vsakojake davčne ugodnosti, ampak hiš skoro nihče ne gradi.

V starih časih so cesarji in drugi mogotci prisilili podanike, da so gradili hiše in druge, če tudi večkrat nepotrebne stavbe. V novejši dobi so Amerikanci ubrali modernejšo pot, združevali so se in prostovoljno je vsak posameznik brez razlike stanu in poklica posegel k praktičnemu telesnemu delu. Na ta način so v severni Ameriki nastale ceste in prva stanovanja; v Pragi na pr. so Češko narodno gledališče pomagale graditi meščanke, nosile opeko itd. in to vse brezplačno v prostih urah.

Bili so nekdanji ideali in danes jih ni več. Ideal bi bila pač zadnja najpravičnejša inštanca tudi v sedanjih težkih dobi in o tem ne piše noben list in nobena politična stranka. Pohvalno pa se razumevali težko stališče stanovanjske komisije oni tukajšnji gostilničarji, ki imajo prenočišča; dajali so namreč v slučajih, kjer v naglici stanovanjska komisija ni zamogla takoj prošnjikom nakazati sobe, po nerazmerno nizkih cenah sobe vsem osebam začasno na razpolago, ki so se legitimirale v to svrhu od stanovanjske komisije.

Končno še bodi omenjeno, da so bili člani stanovanjske komisije imenovani od vlade na predlog mestnega magistrata in to gotovo ne po njihovi volji. Za to do sedaj neplačano poldrugo letno delo imajo isti danes „zadoščenje“, da se je proti njim pri-

teško klado, segel si je z umazanimi prsti v lase, ki so mu stali na glavi ko škop na razdrapani strehi.

Včasih je tudi po bliskovo potegnil z roko po mizi, seveda nikoli zastonj. Vsakokrat je izvlekel izmed prstov eno ali več muh, katerim je danes — pred spovedjo mora človek še bolj usmiljen biti — samo glave zdrobil.

Ko se je v par let svojega življenja zamislil, postalo mu je vroče, da mu je „švic“ stopil na čelo. Pa tudi ni bilo kaj malega, saj so mu take lumparije stopile pred oči, da mu je slabo postajalo.

A zraven tega je še stara, zaprašena ura na steni pravila: čak - čak, čak - čak!

Najbolj ga je pekla vest zavoljo šekaste farovške mačke. — Pred pol letom jo je na tihem ubil in mrtvo truplo v kurnik obesil! Potem je za bezgovim grmom čakal, dokler ni kuharica kuram jesti prinesla. Uj! kako kisló in jezno lice je napravila mogočna gospodova gospodinja z veliko bradavico na nosu — brr! še danes je Petra prijetno streslo.

Jeseniku bič ukradel — Koklnovemu hlapcu dva polna žaklja prerezal — materi s slamo mleko iz latvic pil, — tako je pisal.

Še včeraj je poskušal s slamo. Dobra je bila ta iznajdba, ker tako se smetena (vrhnja) ni načela; zato je mati že dalje časa mislila na copernijo in je hotela dati mlečnico izžegnati.

Ej, Burkelčev Peter, ta vam je bil pravo seme! Še le, ko je napisal nekaj čez 30 faloterij, šlo je delo bolj počasi, in kakor ima

čelo osebno sovraštvo. Ker tu vsako razmotrivanje konča, so člani komisije zaprosili vlado, da se jih tega hvaleznega posla odveže in imajo sedaj vsi oni, ki se čutijo od stanovanjske komisije prizadeti, najboljšo priliko, da se ponudijo vladi za člane nove komisije in užijejo „sladkosti“ tega dela, ter popravijo to, kar je dosedanja komisija zakrivila

M. Meža.

Gospodarstvo.

Velikost Prekmurja. Poprej madžarsko Prekmurje, ki ga ima zasedenega naša država, meri blizu 165.000 oralov s približno 95.000 prebivalci, od katerih je 59.000 katolikov, 34.500 protestantov in 1500 židov. Po narodnosti je 80.000 Slovencev, 13.000 Madžarov in 1500 Nemcev.

Cena medu na Hrvaškem in v Banatu je padla na 22 kron, ker je letos izredno mnogo tega pridelka.

Cene mesu in masti v Osjeku so bili prejšnji teden sledeče: Govedina in teletina po 24 kron, svinjetina po 22 kron, mast po 34 kron, suha slanina po 34 kron, suha slanina po 34 kron, surova slanina po 32 kron kilogram.

Prepovedan izvoz. Prepovedano je še vedno izvažati pšenico in pšenično moko, oves, vole in bike izpod 10. leta, konje in kobile izpod 16. leta, ovce, žrebete, svinje, sveže meso, mast, olje in sladkor. Vlada, zgani se!

vse svoj konec, tako ga je tudi njegov register grehov imel. Nato je vse šestkrat prebral, da bi si lažje zapomnil in v spovednici ne obtičal. Nazadnje se je še lepo podpisal in pristavil kraj in čas. Da bi bili grehi na varnem, je papir zavil v robec, ter vse vkup stlačil v žep.

Obed, obstoječ iz mastnih žganjkov in mleka, mu danes ni dišal, kakor drugokrat. Mleka si že kar pogledati ni upal, ker ga je preveč spominjalo na — no na njegovo iznajdbo s slamo. Tudi si ni upal materi v lice pogledati, saj je nosil v žepu črno na belem, da je nič vreden fant.

„Imaš kaj velikih grehov?“ vprašala ga je mati. Seveda ni Peter nič odgovoril.

Po jedi jo je tiho potegnil v šolo, odkoder je potem g. učitelj vse otroke skupaj v cerkev peljal.

Spovednik jih je čakal. Jeden drobiž za drugim je zgrevano in boječe stopil v spovednico, a vsak je spet korajžno iz nje odšel.

Prišla je tudi vrsta na muhastega Petra. Zato mu je vroče postajalo in moral se je večkrat obrisati; kolena so se mu tresla, srce mu je strašansko močno bilo, in kar zazibal se je v spovednico. Že je gospod župnik odprl okence in mu mignil, naj začne. On pa je iskal in iskal papir, na katerem je imel svoje grehe zapisane. Zavoljo tega je postal duhovnik nepotrpežljiv. Peter, rudeč ko kuhar rak, je iskal po vseh žepih, stresal svoj robec sem in tja, ter nazadnje z jokojočim glasom povedal: „Jaz sem svoje grehe zgubil!“

(Konec sledi.)

Amerika ogroža naše cene. Amerika je ponudila Nemcem in Italijanom žito za nižjo ceno, kakor je pri nas.

Za invalide se otvori že to jesen v Zemunu tehnična šola, da se bodo učili raznih obrti.

Posledica vladne krize je padanje naše valute, posebno napram liri. Dr. Korošec s srbskimi radikali nosi krivdo na tem. A kaj njemu mar obubožanje države in ljudstva, samo da ina njegova stranka moč in polna korita.

Izvoz živine. Izvažati je dovoljeno bike in vole nad 10 let stare ter konje in kobile nad 16 let stare. Biki morajo biti dobro rejeni, godni za klanje, a pretežki za pleme.

Zakaj se ne dovozi dovolj sladkorja? V Beogradu je sladkorja v izobilju po 13 dinarjev (52 kron), nas pa le neprestano tolažijo, da bo prišel cenejši sladkor, a čaka se z dovozom menda samo za to, da bodo razni špekulantje poprej drago razprodali svoje stare zaloge.

Carina se zniža. Finančnogospodarski svet v Beogradu je sklenil, da se zniža carina na nekatere izvozne predmete.

Svoboden izvoz masti, slanine in prediva je sklenil finančnogospodarski svet v svoji zadnji seji. Glede svobodnega izvoza pšenice in koruze se bo sklepalo v prihodnji seji.

Svilarstvo bo prineslo letos naši državi nad 40 milijonov čistega dobička, za bodoče pa smemo pričakovati še višje dohodke, ker je izdana posebna naredba glede pospeševanja svilarske obrti.

Največja tobačna tovarna naše države se zgradi v najkrajši dobi v Skoplju.

Cene vinu v Banatu in na Hrvatskem silno padajo vsled dobre nove letine. Dobro staro vino se ponuja na debelo že po 12 kron liter.

Zamenjava kolkov kronske vrednosti. Z dnem 16. junija t. l. razveljavljeni nerabljeni kolki kronske vrednosti se lahko zamenjajo brezplačno do vključno 30. septembra 1920 pri finančni deželni blagajni v Ljubljani in vseh davčnih uradih izven Ljubljane proti novim kolkom dinarske vrednosti v zmislu veljavnih predpisov. Dotične vloge so kolka proste. V zamenjavo pripravljene materijal se mora oddati osebno, vpošiljanje po pošti je nedopustno. Po 30. septembru 1920 je izključena vsaka zamenjava ali povrnitev razveljavljenih kolkov.

Velika železniška nesreča se je zgodila od 13. na 14. t. m. ponoči v Pesnici pri Mariboru. Tovorni vlak iz Maribora je trčil v del tovornega vlaka iz Gradeca, ker predsignal ni bil razsvetljen. Vozovi so se nakupičili drug na drugega, sprednji so se razbili, nekateri se preobrnil v jarek. Prtljažni mojster Zeman in sprevodnik na zavori Šilec na mariborskem vlaku sta obležala mrtva, vlakovodja Šerc, strojevodja in kurjač so težko ranjeni; od graškega vlaka pa so bili težko poškodovani brzojavni mojster Protin, ki se je službeno selil v Zidanmost, njegova žena in železničar Šalomon; Protinov otrok je vsled težkih poškodb kmalu umrl.

Dopisi.

Naročnike našega lista prosimo, da zaostalo naročnino takoj povrnejo.

Upravništvo „PTUJSKEGA LISTA.“

Ogenj. Dne 13. julija t. l. zvečer je zanetila strela klet posestnika Blaža Bukšek-a v Zahenbergu, občine Donačka gora. Zgorela je omenjena klet z vinsko prešo. Škoda se ceni na 60000 K. Zavarovano pa je bilo za 300 K.

Nesreča. Dne 2. avgusta ob 10. uri 15 min. je 18 letni Jakob Misja iz Mate, okraj Ljutomer, blizu postaje Moškanjci zdrsnil s stopnic poštne vlaka štev. 205 ter se močno poškodoval. Pripeljali so ga v bolnico v Ormož.

Ogenj. Dne 7. julija t. l. ob 13. uri so pogoreli posestnici Apoloniji Bele v občini Kočice svinjski hlevi, stanovanjsko poslopje,

vsu uprava, obleka, perilo, živež, 300 K denarja, ter 4 mladi prasiči. Škoda znaša okrog 30—40.000 K. Zavarovano pa je bilo za 3000 K. Ogenj je zanetil 7 letni slabomni sin omenjene posestnice.

Na Bregu pri Ptujju se vrši stari živinjski sejem dne 26. avgusta t. l.

Breg pri Ptujju. Za uboge v občini Breg in za šolo na Bregu je daroval Štefan Keltner, črevar na Bregu po 250 kron, skupno 500 kron, radi ugodnega izida v pravdni zadevi.

Ogenj je izbruhnil dne 7. t. m. v kuhinji posestnice Neže Jelenc v Podlehniku. Zgorela je hiša, hlevi, svinjaki, listnjak ter žito in nekaj krme, usnja in podplatov. Škoda se ceni na 4000 K, zavarovano pa je bilo za 1000 K. Vzrok požara se dosedaj še ni mogel dognati.

Dornova. V nedeljo dne 29. avgusta t. l. se bo vršila v Dornovi pri Ptujju velika slavnost. Spomenik padlim žrtvam svetovne vojne, za katerega se muči in trudi že tako dolgo naša mladina in cela vas, bo končno tega dne odkrit in blagoslovljen. Odkritje spomenika se vrši popoldne ob 2. uri nato veselica na prostem pri g. Francu Herga s srečolovom, šaljivo pošto, licitacijami itd. Čisti dobiček je namenjen kritju stroškov za spomenik, ki še ostanejo. Na obilno udeležbo vabijo s tem vse, ki znajo ceniti pomen spomenika kot simbol vseh krivic in trpljenja svetovne vojne.

Koroški odbor v Ormožu priredi v prid koroškemu narodnemu svetu v nedeljo dne 22. avgusta po večernicah v mestni grabi v Ormožu veliko Ljudsko veselico z godbo, šotori in različnimi razveseljivostmi. Pri veselici govori odposlanec Koroške g. župnik dr. Arnejc. Vstopnina 2 kroni. Preplačila se hvaležno vsprejemajo. Ker je čisti dobiček namenjen v narodne namene za Koroško, vabi k obilni udeležbi Odbor.

Dornova. Nikdar ne more prava mati pozabiti svojih otrok, nikdar svojih sinov, ki so padli kot žrtve trdne petletne vojne. Zato stavi naša občina v spomin tem nesrečnikom, ki so morali preliti svojo kri za tujca, za lastne rablje, spomenik. Obenem pa naj ta spomenik spominja še pozne rodove na vse krivice in bolesti, ki jih je pretrpela naša domovina tekom svetovne vojne, naj spominja na vse potoke solza, ki jih je prelila naša mati, na vse gorje in na morja krvi, po kateri je gazil ves svet. Naša mladina pa je pokazala, da razume značaj svetovne vojne, pokazala je, da se zaveda vseh krivic, ki jih je prestala naša domovina. Pokazala je silo, moč in voljo, da tudi udejstvi, kar hoče in kar smatra za dobro. Inicijativo za stavbo spomenika so dali bivši ujetniki (mladina), oni so zbirali prispevke, se trudili in mučili pri delu, pomagala pa je vsa mladina, cela domača vas. Zato bo tudi stal v par dnevih spomenik, ki bo znak moči, volje in uspeha, če je le delo skupno. Potreba je le volje. Še eno je dokazala naša mladina s tem delom. Ona je zrela in močna in ona bo v stanu izvršiti težke naloge, ki jih stavi na nas že sedanjost in ki jih bo stavila še v veliko večji meri bodočnost.

Prisrčna prošnja! Dne 8. julija t. l. popoldne je dala gospa Marija Straschill z Brega pri Ptujju od blagovnega kolodvora na velikem težkem vozu peljati pivo. Polni sodi na njem so bili tako pomanjkljivo naloženi, da je en 25 l sod radi hitre vožnje v Krempļjevi ulici via Fürst na tamkaj delujočega cestnega pometača Czihal na desno nogo padel in isto tako zmečkal, da je sedaj kljub zdravniški pomoči 6 tednov za delo nezmožen. Brez svoje krivde ponesrečenec stoji v 63. letu ter prosi v svoji siročini plemenite človekoljubne prijatelje za milostno podporo. Dobrodošla darila naj se oddajo pri upravi „Ptujskega lista.“ Emerik Czihal, stanujoč: meščanska bolnišnica št. 18 dvoriščna stran.

Od Sv. Janža na Drav. polju. Župnija Sv. Janž je precej velika. Imamo tu dva duhovnika, župnika in kaplana. Vobče smo z njima lahko zadovoljni. V enem oziru pa ne moremo biti zadovoljni. Včasih odideta oba gos-

pada iz svoje župnije. Ako pride takrat kak krst, je treba dolgo čakati, dokler se kateri ne vrne. To čakanje pa je zlasti sedaj poletu sitno, ker je mnogo dela. Zato želimo, da ostane vsaj en duhovnik doma ali v bližnjih vaseh.

Politične vesti.

Sestava nove vlade. Po več tedenskih prerekanjih in pogajanjih, med katerimi je naša država hudo trpela v notranjosti, kakor tudi na zunaj, so se odločujoče stranke zedinile, naj ostane dosedanja vlada z malo izpremembami še naprej. Edinosti pa v novi vladi ni, prerekanje se vrši dalje in novi vladi ne obetajo dolgega življenja.

Za zagrebškega župana je bil 17. t. m. izvoljen arhitekt Vekoslav Heinzl, dolgoletni mestni zastopnik in pristaš hrvatske zajednice.

Nemško hujskanje. Komaj je začela v Mariboru delovati razmejitvena komisija, so že začeli nezadovoljni Nemci begati prebivalstvo. Z raznimi nemškimi demonstracijami bi komisiji radi pokazali „nemški“ značaj tukajšnje pokrajine. Med ljudi trosijo lažnjive, a razburkive vesti, kakor da bi ta komisija imela določevati, čigavi naj bodo večji okraji. Ne verjamite takih vesti!

Pokrajinski zlet Sokolskega Zaveza SHS v Maribor due 29. avgusta 1920. Jugoslovensko sokolstvo priredi letošnji svoj celokupni zlet v Maribor, med Slovence, blizu nemške državne meje. Zlet obeta biti kaj veličastnega. Priprave so v polnem teku. Kdor hoče spoznati naše sokole, videti uspehe njihovega dela in truda, naj ne zamudi te prilike, nego pohiti ta dan v Maribor.

Boji za Varšavo. Ruska vojska je prišla do Varšave, za katero so se vneli hudi boji. Poljaki napenjajo sicer vse sile, da ne izgube svojega glavnega mesta, ali težko, da bi uspeli. Rusi zavračajo premirje s Poljaki, dokler ne dosežejo prevrata v poljski vladi.

Zveza narodov, ki jo je ustanovila antanta z namenom, da posreduje med narodi v spornih vprašanjih, se že krha, predno je začela še prav delovati. Antantne države se v važnih vprašanjih niti med seboj ne morejo sporazumeti. Kako naj potem zadovolje druge narode?

Dogovori s Čehoslovaško. Madžarska država se ne more urediti in je nevarna za sosedne države. Zato je umljivo, da se skušajo te države zediniti v obrambi proti madžarskim nasilnostim. Te dni so v Beogradu sklenili tako pogodbo med našo državo in čehoslovaško. Tudi radi trgovine so se sklepali dogovori.

Razno.

Kongres jugoslovanskih dobrovoljcev za Slovenijo združen z občnim zborom Društva jugoslovanskih dobrovoljcev za Slovenijo se bo vršil letos dne 8. septembra v Ljubljani. Vspored je določen takole: Dopoldne zadržnice za padle dobrovoljce, po zadržnici veliko manifestacijsko zborovanje, popoldne občni zbor „Društva jugoslovanskih dobrovoljcev za Slovenijo“, in zvečer velik komerc združen z ljudsko veselico. Kongresa se udeleže vsi slovenski dobrovoljci, kakor tudi vse dobrovoljske organizacije Jugoslavije in zastopniki čeho-slovaških dobrovoljcev.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev. Tako je sedaj uradni naslov za našo državo ter se ne sme več uporabljati ime „Kraljestvo SHS“.

Ljudsko štetje v naši državi se izvrši dne 31. decembra letos.

Pogodba med Jugosavijo in Češkoslovaško je sklenjena in podpisana. Naša država bo prodala Češkoslovaški 250 vagonov moke, v zameno pa dobimo več premoga.

Podražitev vožnje po železnicah nastopal je dne 15. t. m. Plačati bo treba v tretjem

razredu vsaki osebi za kilometer vožnje v brzovlaku 72 v, v osebni vlaku pa 48 v. Tarife za blago se zvišajo za 300 odstotkov, t. j. današnje pristojbine se potroje.

Mesto Celje šteje 6301 prebivalca, od katerih je 4835 Slovencev, 1279 Nemcev in 187 oseb brez pripadnosti. Leta 1910. so našli le 2043 Slovencev in 4807 Nemcev. Sedaj šele je prišlo na dan, kako krivično so nas zapisovali.

Velik požar je uničil vas Jesenje v občini Hotič pri Litiji. Zgorela so vsa poslopja z vsemi pridelki in večina živine. Škoda cenijo na poldrugi milijon kron, a vsa zavarovanja znašajo samo 10.000 kron. Usmilite se kruto prizadetih tovarišev ter pošljite pomoč za nje na „Odbor za nabiranje darov za pogorelece v Hotiču pri Litiji“!

Sorodnikom padlih vojakov je dovolilo ministrstvo četrtinsko vožnjo po vseh železnicah, ako nameravajo obiskati grobove padlih, jim napraviti spomenike ali prepeljati njih ostanke v domovino. Ta ugodnost pa velja samo za tisti, ki dokažejo, da plačujejo manj kot 60 kron neposrednjega davka.

Naši vojaki v Stari Srbiji pošiljajo domov pritožbe, kako se čutijo zapuščane in prezirane, da morajo deloma nositi svojo obleko ter svoje perilo in obuvalo. Značilno je, da prihajajo take pritožbe poglavitno od fantov, ki so doma okrog Maribora, kjer se še vedno hujska proti Srbiji in našemu ujedinenju. Pritožniki se še vedno podpisujejo Johann, Franz. Ker najbrže med seboj nemškutarijo, zato jih Srbi gotovo ne gledajo prijazno kot svoje brate. Umevno je, da vsak vojak ne more služiti doma med svojimi, saj Srbi tudi morajo služiti v naših krajih, daleč od domovine, nekateri že neprestano šest do osem let, a ne mrmrajo. Tudi naši fantje in možje niso smeli kritizirati med vojno, ko so morali cela leta prebiti v strelskih jarkih, še v vse drugačnih krajih, kakor je n. pr. Kujaževac v Srbiji. Vojaška služba ni letovišče, temuč resna državljanska dolžnost! Francoski vojaki morajo služiti v Afriki, angleški v Indiji itd., a ne mrmrajo! Vsekakor pa pozivljamo naše poslance, naj se tudi za te stvari resno zanimajo, zahtevajo preiskavo in odpravo vsake krivice ter posebno zahtevajo, da bo država vojake primerno oblačila, obutovala in hranila. Tam pa, kjer morajo vojaki trgati svojo obleko, obuvalo in perilo, pa se jim mora dati popolna odškodnina v denarju, da ne pridejo domov nagi in bos. Enaka pravica za vse!

Vojaška rokodelska šola. V smislu razglasa polkovne okr. komande se sprejme 100 učencev v voj. zanatlijsko (rokodelsko šolo) v Kragujevcu. Prošnji se mora brložiti: 1. dovoljenje starišev ali varuha, potrjeno od politične Oblasti, 2. krstni list (starost med 12. in 15. letom), 3. šolsko spričevalo (štirje razredi ljudske šole), potrdilo pristojne občinske oblasti o državljanstvu SHS.

Carinska obmejna postaja se je preselila iz Špilja v Maribor.

Na progi Špilje-Ljutomer se uvede dnevno po en mešani vlak v vsaki smeri zgolj za jugoslovanske potnike. Na avstrijskih postajah ne bodo smeli vstopati potniki.

Kaj je politika? Pod besedo politika je razumeti toliko kot nekako „državno modrost“ v delu za obči blagor, tedaj dobro urejevanje in vodstvo vseh panog državne in deželne uprave. Našo državo upravljajo sedaj narodno predstavništvo (ki snuje zakone, odloča v davčnih, splošnogospodarskih, trgovinskih, carinskih, prosvetnih, verskih, obrtnih, vojnih in raznih drugih zadevah), dalje ministrstva, deželne vlade in njim podrejeni uradi. Ta oblastva imenujemo „politično oblast“. Politika, bodisi splošna, t. j. državna, bodisi deželna, oziroma občinska, zadeva vsakega posameznika zasebno in gospodarsko življenje, vsled česar je torej vsakdo v svojo lastno korist dolžan, da se briga za politiko.

Kaj je politična stranka? Politična stranka je skupina državljanov, katere si sestavi gotova načela, ki jih hočejo uresničiti. Ta načela so sestavljena iz zahtev, želj in dobrih misli strankinih pristašev. Danes imajo najboljše načela stranke, ki so stanovskega zna-

čaja, kakor n. pr. kmetijske stranke za kmetijske zadeve, meščanske stranke pa za zadeve meščanov. Stranke, ki hočejo spraviti zahteve kmetov, delavcev, meščanov i. dr. pod enim klobukom v sklad, so za nič in so podobne početju človeka, ki hoče lepo mirno v košaro spraviti ogenj in vodo ter ne verjame, da voda iz košare izteče, ogenj pa košaro upepeli.

Katere politične stranke imamo v Jugoslaviji? V Sloveniji so: 1. Stare stranke: Slov. ljudska stranka ali klerikalna stranka ali SLS; Jugoslovanska demokratska stranka ali JDS; Jugoslovanska socijalno-demokratska stranka ali JSDS.

Železo. Prvovrstno železo lahko naročimo po ugodni ceni v poljubnih množinah. Da poznamo potrebo železa, prosimo takojšnjih poročil, koliko bi se ga trebalo za posamezne okraje ali zadruga in kake vrste. Jednako želimo poročil glede barv. — Iz naše zaloge se dobi še sedaj fini in gorljivi spirit, mizarški klej in svinčena gledica (Bleiglätte) po ugodnih cenah. Občeslovensko obrtno društvo v Celju.

Obrtna razstava v Zagrebu. 18. avgusta se otvori v Zagrebu „Obrtna razstava Hrvatskega radiše“, ki traja do 3. septembra. Namen razstave je: pokazati domačemu in tujemu svetu stopnjo, na kateri se nahaja danes naša obrt, dalje posvedočiti sedanje stanje naše industrije, trgovine, novčarstva, šolstva, higijene, zdravilišč, letovišč in prirodnih krasot Jugoslavije. Razstava bo obsegala razun tega tudi poljedelstvo, vrtnarstvo, vinogradništvo, sadjerejo, pomorstvo, umetnost, sport itd. Povodom razstave bo „Hrvatski radiša“ prirejal ankete in predavanja o raznih aktualnih vprašanjih, vprizorili se bodo koncerti pevskih društev, narodni plesi, tekme športnih društev za prvenstva in nagrade. Opetovano pozivljamo slovensko javnost, da posveti tej razstavi svojo pozornost in se je udeleži v čim večjem številu. Južna železnica je dovolila udeležencem razstave polovično vožnjo od 15. avgusta do 3. septembra. Dotične izkaznice se dobijo pri podpisnem društvu in se naj takoj zahtevajo. — Občeslovensko obrtno društvo v Celju.

Žalostna smrt. Rudarski podjetnik Adolf Fogler iz Poljčan je šel 17. avgusta v Ljubljani proti Frančiškanskemu mostu. Naenkrat mu pride hudo. Spodrsne in z glavo zadene ob železno mostovo ograjo tako nesrečno, da si prebije črepinjo na desnem čelu. Ostal je na licu mrtev.

Železniški tarifi v dinarjih. Od 15. t. m. se pri vseh železnicah računajo cene le v dinarjih, ne več v kronah. Treba se bo privaditi računanje v dinarjih.

Koroški plebiscit. Ponovno pozivamo vse našince, ki imajo glasovalno pravico, naj javijo svoj naslov Narodnemu svetu v Velikovec. Glasovalno pravico pa imajo v pasu A brez razlike spola vsi tisti, ki so bili 1. 1. januarja 1919 stari najmanj 20 let; 2. ki so na dan 1. januarja 1919 stalno bivali v katerikoli občini pasa A in 3. ki poleg teh točk izpolnijo vsaj še enega izmed sledečih treh pogojev: a) rojeni morajo biti v pasu A ali b) stalno so morali bivati v pasu A vsaj od 1. januarja 1912 ali pa c) ki so v katerikoli občini pasa A pristojni. Isti so pogoji za glasovalno pravico v pasu B. Prijavijo naj se pa tudi tisti, ki dvomijo, če imajo glasovalno pravico in sporoče svoj naslov z natančnimi podatki.

Milijonsko sleparstvo v tržaškem žitnem zavodu. Tudi v Trstu so imeli žitni zavod, ki naj bi oskrboval z živili razne aprovizacije. Voditeljem pa ni bilo toliko za ljudstvo, nego več za lastni žep. Zato so rajši na sleparski način prodajali blago v tuje države. Pri tem so zaslužili milijone, seveda za se. Dognali so, da manjka za približno pet milijonov lir blaga (je 20 milijonov naših kron). Ljudstvo v Trstu je sicer radi tega razburjeno in radovedno, kaj store njihove italijanske oblasti. Ali oblasti pa sleparski voditelji bodo že znali s prigoljufanimi milijoni ljudstvo potolažiti ali ga pa celo še naščuvati nad nedolžne Slovence.

Socializem v praksi. Socialisti se bore, kakor znano, proti kapitalistom, ljudem, ki imajo v primeri z drugimi delavci neprimerne večje dohodke. Kako je pa pri njih samih? Angleški socialistični voditelj Thomas ima na leto plače 3600 funtov sterlingov (nad 1 milijon naših kron), reprezentacijske doklade 2400 funtov (nad 700.000 K.)

Pijančevanje je največji vzrok ljudskih boleznih in uboštva. Po zadnji statistiki se je zapilo na Kranjskem v enem letu 5.500.000 litrov piva in 15.200.000 litrov vina. Za to množino pijač se je izdalo blizu 40 milijonov kron. Slovenci izdamo vsako leto za opojne pijače blizu 100 milijonov kron, a zemljiškega davka plačamo na leto kake 3 milijone kron. V bivši Avstriji se je izdalo za opojne pijače vsako leto 2500 milijonov kron. To je več kakor je leta 1913 izdala Avstrija za vse uradnike in za vso vojsko na suhem in na morju.

Žganje so pričeli kuhati v 11. stoletju. Dobilo se je prvotno le v lekarnah, kjer so ga hranili med strupi. Šele 300 let je, odkar ga ljudje uživajo kot pijačo, v žganju je 20 do 45%, v konjaku 45 do 60%, v rumu 50 do 70% alkohola.

Vinstvo v Jugoslaviji. Po statistiki znaša površina vinogradov v Jugoslaviji približno 250.000 ha in sicer pride

1. na staro Srbijo	56.000 ha
2. „ Bačko in Baranjo	45.000 „
3. „ Hrvatsko in Slavonijo	40.000 „
4. „ Dalmacijo	76.000 „
5. „ Bosno in Hercegovino	6.000 „
6. „ Slovenijo (brez Goriške in Primorja)	35.000 „

skupaj torej 258.000 ha.

Na tej površini se pridelava po 10 letnem povprečju letno najmanj 5 milijonov hektolitrov vina. Od tega se po statistiki (20 l vina na osebo prebivalstva računano) porabi približno 2 in pol milijona hl vina doma in in ga torej preostane za izvoz tudi 2 in pol milijona hl v vrednosti 2.500 milijonov, ako računamo liter po 10 K.

Glasovir

v dobrem stanju se takoj proda. Kje, pove uprava „Ptujkega lista.“

Rabljeni SODI

so na prodaj. Vpraša se v pisarni C. FÜRST in sini, PTUI.

RAZGLAS!

Dne 29. avgusta 1920 ob 10. uri predpoldne (po starem času) vrši se v **Rodnem vrhu** prostovoljna razprodaja **Koflerjevega** premoženja, obstoječega iz vinogradov, hoste, pašnikov, vrtov, sadonosnikov, travnikov ter premičnin kakor 200 kg vitriola, za 80 hl hrastovih dog, 50 sodov, 16 hl starega vina s sodi vred, 60 hl lanskega vina s posodo vred, različnega kmetijskega orodja, vozov, živine itd. Natančnejša poročila daje **pisarna dra. Gosaka v Ptujju.**

Ptuj, dne 18. avgusta 1920.

Malo gospodarsko poslojje z vrhom in nekaj njive se želi kupiti ali v najem vzeti s 1. oktobrom. Cenjene ponudbe na upravo lista pod „Narodni dom.“

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA
podružnica v Mariboru sprejme takoj nekoliko pisarniških moči s prakso in trgovsko predizobrazbo. Oferte direktno zavodu v Maribor.

Seno in slamo

kupi po vagonih Ferdo Halásc, Čakovec.

Stavbinska družba Treo & drugi
se priporoča.

GLASOVIR (Stutzflügel), skoraj nov, se ceno proda. Vpraša se v Ptuj, Minoritski trg št. 3, 2. nadstropje.

Trgovina na deželi
blizu Ptuja, na glavni cesti, se da pod ugodnimi pogoji v najem. Kje, pove uprava lista.

ŽENITNA PONUDBA.

Samec se želi seznaniti z dekletom ali vdovo vsaj z malim posestvom. Starost 30—40 let. Več se izve na upravištvo „Ptujskega lista.“

Lovska puška v dobrem stanju (Cal. 16) se takoj proda. Naslov pove uprava lista.

Pozor! Upravištvo parne žage Alberta Münzer v Rogoznici pri Ptuj prodaja bukova drva in prima portland cement na debelo in drobno.

Pravi firmež kilo po 65 K nudi Davorin Tombah, Sv. Vid p. Ptuj

Išče se pridna dekla

za domača dela, katera ima veselje do otrok, nastop 1. septembra. Več pove upravištvo „Ptujskega lista.“

Bencin, petrolej, gonilno olje, strojno olje, cilindrovo olje, kolomaz, vazelin, olje in mast za usnjarje, tovo mast,
DOBAVLJA PROMPTNO

„MINERALNA RAFINERIJA“ Dravograd.
Dopisi na centralo v Mariboru.
Brzjavni: Rafinerija. Telefon števil. 80.

Trgovina z železnino
Anton Brenčič v Ptuj
nudi slavnemu občinstvu raznovrstno železnino, kakor: stavbeno okovje, štedilniške dele, pločevinasto in litoželezno kuhinjsko posodo, kolesne šine, obročno železo, cinkasto pločevino za pokrivanje streh in izdelovanje žlebov, vsake vrste žreblje in žico mizarske potrebščine ter orodje in splošno vse v to stroko spadajoče predmete.
Cenj. odjemalcem — današnjim gospodarskim razmeram — primerno točno in solidno postrežbo zagotavljajoč, se priporoča za obilen poset
edino domače podjetje te stroke } **ANTON BRENČIČ** } V PTUJU.

„IDEAL“ pralna parnica na veliko in kemični čistilni zavod za obleke
Maribor: Centrala v Frankopanski ul. 9, Podružnica v Vetrinjski ul. 10.
PTUJ: Prejemno mesto pri gospej Kratzer, barvarija, Vošnjakova ul. 14 prevzame damske in gosposke garderobe vseh vrst v kemično čiščenje. Hotelsko, domačo, telesno in skopljeno perilo se pere garant. le z milom.
Pošiljalna doba 8 dni. Zmerne cene. Špecialiteta! Ovratniki in manšete močno svetlo! Na storilni zmožnosti nepreseženo! — Kot špecialist in stroko vnjak te stroke bodem se potrudil, vsakčas le s prvovrstnim služiti. S posebnim spoštovanjem
VIKTOR NEDOGG.

Prva jug. tovarna za usnje in čevlje na Bregu p. Ptuj
je pričela z izdelovanjem
torbic in drugega galanterijskega blaga
iz najfinejšega usnja. — V zalogi ima tudi prvovrstne gamaše lastnega izdelka. **Naročila se izvrše po najnižji ceni.**

Ekspozitura Ljubljanske kreditne banke v Ptuj.
Delniška glavica in rezerve okroglo K 50,000.000.—
CENTRALA V LJUBLJANI.
Podružnice v Splitu, Celoveu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in v Borovljah.
Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3½% || Daje trgovske in aprovizacijske kredite. ||
brez odpovedi, proti 3 mesečni odpovedi s 3¾% čistih. || Izvršuje vse bančne transakcije. ||